

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

II. Ex sententia auctoris, erat potiùs Romanæ Ecclesiæ studiosissimus. Non refert acceptam Constantino primatus auctoritatem, sed Christo. De illo primatu hic decernitur ad executionem legis divinæ. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

quid juris, dignitatis, & auctoritatis civilis & publicæ, in Italiæ provinciis, Romanæ Ecclesiæ competit, à Regum Galliæ munificentia profectum: qui jure patrocini ad ejus quoque auctoritatis, quemadmodum etiam ad supremæ jurisdictionis spiritualis tuitionem, tenentur. Nemo itaque Principibus nostris invidere debet, si erga nos, nostraque, sedes apostolica indulgentius se gerit, antiquis hujus regni moribus, quæ ad salutem Ecclesiæ Gallicanæ conferunt, prudenter connivendo.

CAPVT XII.

Synopsis.

I. Agitur de donatione facta Constantini, ut consilium commenti expendatur. Card. Baronius putat à Græcis consilium. Quod refellit vir eruditus, qui Joanni Diacono tribuit hoc figmentum sub Othone primo. Hujus conjecturæ rationes. Schismaticus fuisse existimatur vulgò hujus Edicti interpolator.

II. Ex sententia auctoris, erat potius Romana Ecclesiæ studiosissimus. Non refert acceptam Constantino primatus auctoritatem, sed Christo. De illo primatu hic decernitur ad executionem legis divinæ. exemplo Phœce, Valentiniani, & Justiniani. Leo IX. & Petrus Damiani utuntur hoc Edicto ad probandum principatum spiritualem æquè ac terrenum.

III. Probabile est interpolatum mandato Pauli Pape, adversus Græcos. Disceptatio Legatorum Pontificis & Imp. CP. coram Pippino. Tria capita hujus Edicti adversus Græcos. Primum, donatio Italia & Occidentis à Constantino. Quæ explicatur.

IV. Secundum caput reprimit fastum Patriarchæ CP. Non ex imperitia, sed astu, tribuitur Constantino dignitas patriarchalis Ecclesiæ Constantinopolitana, juxta mentem Græcorum mediæ ætatis. Sed Romana illi præferitur, & ceteris. Tertio capite, iudicium in rebus discipline & fidei tribuitur Romano Episcopo.

V. Stylus Edicti non alienus ab ætate Pauli. Donationis illius meminit Hadrianus I. octo annis post Paulum. Extat in Collectione Isidori eodem seculo. Eam allegant Hincmarus & Ado, ante Othonis I. tempora.

VI. Otho III. ait à Ioanne Diacono consilium Edictum. Quis fuerit ille Ioannes, ex sententia Freheri & Card. Baronij. Probabile est hoc Edictum obiectum Carolo Calvo. Expenduntur verba Othonis de dilapidatione quam Pontificibus objicit.

I. **Q**UOD unum superest, de donatione Constantini pauca dicenda sunt; non ut eam à Constantino abjudicem, cum à præclaris viris confossa & profligata sit, sed ut meam sententiam de consilio auctoris promam. Illustrissimus Baronius existimavit hoc Edictum à Græcis consilium, ut Romanæ Ecclesiæ principatum ab Imperatore constitutum, non autem à Christo D. N. probarent. Sed illam tanti viri conjecturam refellit vir eruditissimus Ioannes

Morinus variis argumentis, illoque præcipuè, quòd superior illa jurisdictio Papæ in ceteros Patriarchas, à qua tantopere sunt alieni recentiores Græci, hoc Edicto constituta sit, in quam sententiam laudatur à Leone IX. adversus Michaëlem Patriarcham Constantinopolitanum. Deinde hoc Edicto jura Orientalium Imperatorum in provincias Occidentis convelluntur, ut nemo suspicari possit profucum fuisse à Græcis in suorum Principum manifestam perniciem. His addit, centum & quinquaginta annis antequam à Theodoro Balsamone transcriberetur hæc donatio, laudatam fuisse à Latinis, nempe à Leone IX. anno MLIV. à Damiano anno MLXII. ab Anselmo Lucensi, & ab Ivone. Quare ipse existimat à Græcis quidem non esse consarcinatum hoc Edictum, sed à Ioanne Diacono in gratiam Ottonis Imperatoris & Teutonicorum; tum ut paulatim beneficia Regum Francorum, quibus Teutonici erant infesti, injecta mentione Constantini delerentur ex hominum memoria, aut collata cum illius munificentia, præ tenuitate obsolescerent; tum ut Pontificum electio ipsorumque rationes omnes ab Imperatorum arbitrio penderent. Ioannem Diaconum auctorem hujus figmenti fuisse docet è diplomate Ottonis III. Imperatoris, cujus hæc sunt verba: *Hæc sunt enim commenta ab illis ipsis (id est, Pontificibus) inventa, quibus Ioannes Diaconus, cognomento Digitorum mutus, Preceptum aureis literis scripsit sub titulo Magni Constantini, longa mendacis tempora finxit. Hæc sunt etiam commenta quibus dicunt quendam Carolum S. Petro nostra publica tribuisse.* Rectè autem aliquot difficultatibus satisfacit, ut asserat Ottoni III. illud diploma, de quo controversiam moverat Cardinalis Baronius. In tempora verò Ottonis I. id est in annum DCCCCLXIII. conjicit hunc Ioannem Diaconum; quòd tunc Ioannes XII. pontificia sede ab Ottonne dejectus, injuriam suam ultus est adversus quendam Ioannem Diaconum, naso, lingua, & duobus digitis truncatum; quem designare videtur diploma Ottonis, mutilos digitos tribuendo auctori supposititij Edicti Constantiniani. Sed conjectura ista repugnat tum Ottoni I. qui liberalitates Regum Francorum noluit obliterari, cum eas disfertè privilegio suo confirmavit; tum ipsi Ottoni III. qui donationem sub nomine Constantini publicatam, non ab aliquo jurium regionum studioso, sed à viro Romanæ Ecclesiæ commodis addicto interpolatam fuisse profitetur.

II. Ego verò, ut antiquitatis ecclesiasticæ

Diplomate Ottonis III. editum ab Anselmo Lucensi, & Ivone Freheri, & Ivo à Barrois, & alii. 1191. f. 44.

Luzipardus

sticæ peritum præstare nolim hujus Edicti confarcinatorem, ita flagrantissimum auctoritatis & amplitudinis pontificiæ assertorem polliceri non dubito, tantum abest ut eum schismaticis accenseam, quemadmodum viris eruditissimis placuit. Eum sane non solum schismatis nefandi sed etiam hæreseos damnare non dubitarem, si primum Ecclesiæ Romanæ Constantino Imperatori acceptum referret, ut putarunt auctores superius laudati, cum jure divino in B. Petro constitutus sit apostolicæ sedis principatus. Illud autem est quod conceptis verbis proficitur auctor illius Edicti, ut mirari subeat à viris alioqui perspicacissimis non animadversum. Rationem reddens Constantinus cur Româ discedat, & Imperij sedem in partes Orientis transferat, *Quoniam, inquit, ubi principatus Sacerdotum & Christianæ religionis caput ab Imperatore cælesti constitutum est, justum non est ut illic Imperator terrenus habeat potestatem.* Causas quoque referens cur potius ceteris sedibus decernat esse Romanam, has recenset: *Iustum quippe est ut ibi lex sancta caput teneat principatus, ubi sanctarum legum institutor, Salvator noster, B. Petrum apostolus observare præcepit cædram; ubi & crucis patibulum sustinens, beatæ mortis sumpsit poculum, sui que magistri & Domini imitator apparuit, & ibi gentes pro Christi nominis confessione colla flectant, ubi eorum Doctor B. Paulus Apostolus pro Christo, extenso collo, martyrio coronatus est.* Pontifices autem successores esse B. Petri principis Apostolorum, & Vicarios Filij Dei, superioribus verbis dixerat. At, inquit, hunc primatum jure suo decernit Imperator: *Decernentes sancimus ut principatum teneat tam super quatuor præcipuas sedes, Antiochenam, Alexandrinam, Hierosolymitanam, & Constantinopolitanam, quamque etiam super omnes in universo orbe terrarum Dei Ecclesias. Et Pontifex qui pro tempore ipsius sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ extiterit, celsior & princeps cunctis Sacerdotibus totius mundi existat, & ejus judicio quæque ad cultum Dei vel fidei Christianorum stabilitatem procuranda fuerint, disponantur.* Video legis verba, sed ad executionem divinæ institutionis, quod Principibus licet. Et in hac quidem causa exemplum præbuerat Bonifacius III. qui, ut loquitur Anastasius, *obtinnit apud Phocam Principem ut sedes apostolica B. Petri Apostoli caput esset omnium Ecclesiarum, id est, Ecclesia Romana, quia Ecclesia Constantinopolitana primam se omnium Ecclesiarum scribebat.* Non hoc sibi conferri à Principe quasi jus novum postulabat Bonifacius, sed jura antiqua sedis suæ à Christo ipso instituta, legis publicæ præfi-

dio muniri adversus vim Constantinopolitani Patriarchæ. A Valentiniano III. constitutionem Leo I. impetravit, quæ decernit ut *rectorem suum Romanum Pontificem agnoscat universitas Ecclesiarum.* Quia, ut inquit ille, *sedis apostolicæ primatum, B. Petri meritum, qui princeps est episcopalis coronæ, & Romanæ dignitas civitatis, sacræ etiam synodi firmavit auctoritas.* Magis urget Edictum Constantini; quod prætermittitur synodorum mentione, & Urbis dignitate neglecta, ad solum Christi præceptum conceptis verbis refert, non solum primatum Petri, sed ejus cathedræ in urbe Roma institutionem. Justiniano nullus vitio vertit quod Novella constitutione definiverit Romanam Ecclesiam primam esse omnium, juxta Canones. Cur ergo schismati adscribetur quod auctor hujus Edicti principatum Romanæ sedi à Constantino decerni voluerit, & judicium omnium negotiorum quæ disciplinam vel fidem respiciunt, idque juxta Christi institutionem? Quare Leo IX. non dubitavit Græcis hoc Edictum objicere, non solum ad probandam regiam auctoritatem Papæ, sed etiam ad demonstrandam spiritualem potestatem, quæ conservata fuit illo privilegio, inquit ille, *quod idem Princeps (Constantinus) quarto baptismatis sui die devotus contulit Pontifici Romano; scilicet ut in toto orbe Sacerdotes ita hunc caput habeant, sicut omnes judices Regem.* Damianus quoque Cardinalis, in Disceptatione synodali inter Regium Advocatum & Romanæ Ecclesiæ Defensorem, hoc decretum allegat: *Lege Constantini Imperatoris edictum, ubi sedis apostolicæ constituit super omnes in orbe terrarum Ecclesias principatum.*

III. Tantum ergo abest ut ex hoc capite illud Edictum proferendum censeam, quin potius jussu Romanorum Pontificum scriptum fuisse existimem, pia quadam industria. Anno etenim DCCCLXVII. Legatis CP. repentibus à Pippino regiones Italiæ, quas Rex Ecclesiæ Romanæ attribuerat, Ioannes Subdiaconus & Pamphilus Legati Pauli Papæ mentionem iniecerunt hæreseos à Græcis fortæ contra traditionem patrum, & de omnibus hujus legationis capitibus cum Græcis coram Pippino disceptarunt, quæ deinde in conventu Gentiliacensi discussa sunt, ubi Orientalium petitio explosa fuit. Verosimile mihi videtur tunc de consensu Pippini Regis excogitatam fuisse donationem Constantini, qua pertinacia Constantinopolitanorum retunderetur. Tria enim hoc Edictum continet, quæ Græcorum desideriis omnino refragantur. Ac primò quidem, à spe recupe-

Il. Carl. Barom. No. 4. 111.

Nov. Valentin.

Nov. 131. c. 2.

Leo ep. ad Michacel.

In Synodo Oliberitici.